

SWOT-аналіз як інструмент управління розвитком підприємства в галузі свинарства

***Калашнікова Т.В., д.е.н., доцент, Антибура О.В., студентка
Харківський національний економічний університет
імені С. Кузнеця***

В умовах глобалізації економіки стабільний розвиток галузі свинарства можливий лише на основі функціонування рентабельних та конкурентоспроможних підприємств [1]. Невідкладним завданням є здійснення інноваційних перетворень, що дозволили б поліпшити економічні показники підприємств галузі свинарства, наситити ринок свинини продукцією вітчизняного виробництва та задовольнити соціальний запит щодо доступної ціни та високої якості продукції. [2]. Перед промисловими виробниками постає завдання розробки та вибору найбільш раціональних варіантів розвитку, які можливо реалізувати за наявних та додатково залучених виробничо-фінансових ресурсів [3].

З метою визначення аналізу стану підприємства і вибору його стратегії на основі логічно узгодженої схеми взаємодії факторів внутрішнього і зовнішнього середовища у дослідженні використано SWOT-аналіз [4,5]. Об'єктом аналізу було обрано ПрАТ «Бахмутський Аграрний Союз» Бахмутського району Донецької області, що є одним з найбільших підприємств промислового свинарства в Україні, де одночасно на утриманні знаходиться понад 90 тис. голів свиней та працюють біля 700 робітників.

Попри те, що ПрАТ «БАС» знаходиться на лінії зіткнення і вже певний час здійснює діяльність на ринку в умовах підвищеного ризику та нестабільності, підприємство потребує напрацювання стратегічної програми розвитку. Для її розробки рекомендуємо застосувати SWOT-аналіз, як інструмент, що дає змогу виявити сильні і слабкі сторони, загрози та можливості, які потребують найбільшої уваги і зусиль з боку підприємства.

Аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища ПрАТ «БАС» на основі матриці SWOT - аналізу дозволив визначити як сильні сторони підприємства: висока якість продукції,

масштаби промислового виробництва та забезпеченість кормовою базою, так і його слабкі сторони: плинність кадрів, зростання витрат на відновлення зруйнованих споруд, низький рівень переробки, що зменшує додану вартість (табл. 1).

1. Матриця SWOT - аналізу ПрАТ «БАС»

Сильні сторони (S)	Слабкі сторони (W)
1. Висока якість продукції. 2. Відповідний рівень конкурентоспроможності продукції. 3. Масштаби виробництва, наявність кормової бази.	1. Плинність кадрів. 2. Збільшення витрат на відновлення споруд. 3. Низька купівельна спроможність населення. 4. Неконтрольоване поширення АЧС. 5. Низький рівень селекційно-племінної роботи. 6. Низький рівень переробки продукції
Можливості (O)	Загрози (T)
1. Збільшення кількості споживачів. 2. Розширення ринкового потенціалу. 3. Освоєння нових видів і способів виробництва. 4. Підвищення іміджу підприємства.	1. Зміцнення позиції наявних в галузі конкурентів. 2. Високі темпи технологічних змін в галузі. 3. Функціонування в умовах наближеності до воєнних дій. 4. Нестабільні умови праці. 5. Відсутність доступу до зовнішніх ринків.

До можливостей даного підприємства слід віднести перспективи збільшення клієнтської бази та розширення ринкового потенціалу. Що стосується загроз, які постають перед підприємством, то це посилення конкуренції в галузі, високі темпи технологічних змін в галузі, функціонування в умовах наближеності до воєнних дій, відсутність доступу до зовнішніх ринків та відповідність стандартам якості продукції

Робимо висновок, що ПрАТ «БАС» окрім загроз, що характерні для підприємств галузі в цілому (ризик поширення АЧС, зниження купівельного попиту населення, значний рівень зношення матеріально-технічної бази та недостатній рівень автоматизації технологічних процесів) відчуває на собі дію додаткових негативних факторів (близькість до території воєнних дій), що негативно відображається на його роботі.

Щоб впевнено тримати свої позиції та займати лідируючі позиції серед підприємств вітчизняної галузі свинарства вважаємо за доцільне підприємству на основі результатів SWOT-аналізу визначити для себе перелік першочергових пріоритетів розвитку і здійснювати поточне планування економічних заходів та фінансових ресурсів на їх реалізацію з позицій довгострокової перспективи.

При цьому слід керуватися розробками Асоціації свинарів України щодо оптимальної стратегії інноваційного розвитку підприємств галузі свинарства як стратегії сталого розвитку, що найбільше відповідає інтересам господарств-виробників свинини. Рекомендуємо ПрАТ «БАС» при формулюванні стратегічних цілей дотримуватись таких напрямків: економічний – створення високоефективної галузі свинарства на засадах сталого розвитку, запровадження інноваційних ресурсозберігаючих та екологічно безпечних технологій; соціальний - задоволення потреб населення у споживанні свинини, підвищення якісних параметрів продукції; екологічний – зменшення негативного впливу на екосистеми шляхом удосконалення систем поводження з відходами виробництва та використання альтернативних джерел енергії.

Література

1. Рынок свинины в 2020 году: тенденции, вызовы и прогнозы. URL: <https://inventure.com.ua/analytics/articles/rynok-svininy-v-2020-godu:-tendencii-i-prognozy>

2. В Україні створили стратегію розвитку вітчизняного свинарства. URL: <https://agoreview.com/news/v-ukrayini-stvoryly-stratehiyu-rozvytku-vitchyznyanoho-svynarstva>

3. Чинники і тренди економічного зростання в Україні: кол. монографія / за ред. М.І.Скрипниченко; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». К., 2018. 386 с. URL: <http://ief.org.ua/docs/mg/302.pdf>

4. 10 інструментів для SWOT-аналізу. URL: <https://bakertilly.ua/news/id48895>

5. Фучеджи В.І. SWOT-аналіз як інструмент антикризового фінансового управління // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2013. Вип. 9(2). С. 156-161. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprer_2013_9\(2\)__31](http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprer_2013_9(2)__31).